

Družinski tednik

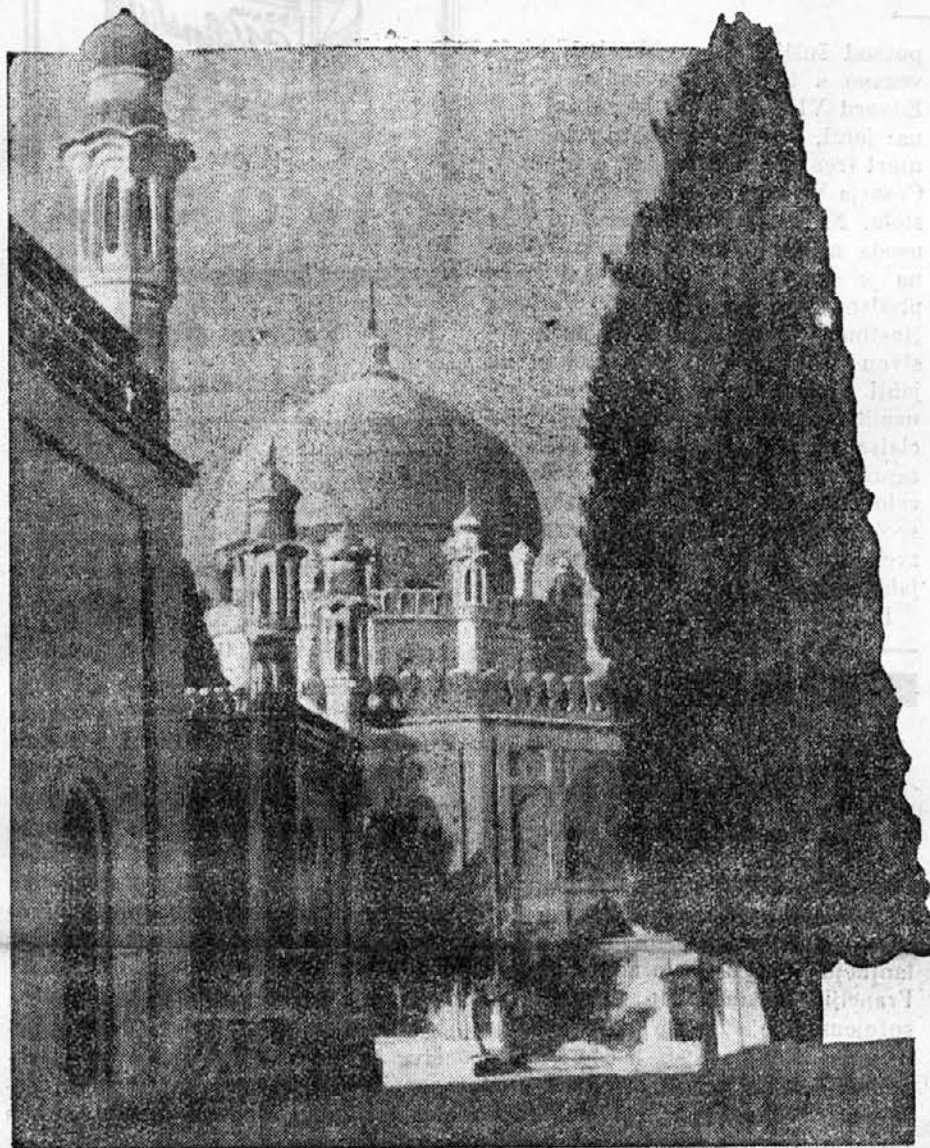
ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 845. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 23. novembra 1933

Naročnina za četrta leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Stev. 47.
Leto V

Državne ceste v Afganistanu so — kakor ponosno zatrjujejo tujcem — urejene za dvojni promet, za kamele in vozove. Samo da človek nikoli ne ve, katera polovica je za kamele in katera za vozove. Zakaj obe polovici se vobče ne razlikujeta druga od druge. Toda za vse napore vožnje po državi te bogato odškoduje pogled na Kabul, prestolnico Afgana.

Prekrasne belo se lekečoče kupo- le nešteti svetilišča se plastično odra- žajo od temnosinjega neba. Iznad cvetočih mimoz, zasajenih ob cesti, vstajajo na obzorju mogočni razklani vrhovi Paghmanskega gorovja, pokri- ti z večnim snegom. V mestu te po- zdravijo starodavne razvaline. Po teh krajih je v davnih časih hodil Ale- ksander Veliki na svojem bojnem po- hodu v Indijo. Prišel je s severa, leta in leta je trajalo, preden je prekora- čil Hindukuš, na južnih pobočjih je pa nato sezidal novo Aleksandrijo. Od ondod je potem pred kakimi 2200 leti krenil proti Kabulu. Še danes se grozeče vzpenjajo na vrhovih mogoč- ne razvaline nekdanjih utrd, neme priče zavojevalnih vojn genialnega vojskovodje, ki je menda prvi spoznal veliki pomen Afgana kot oporišča in prehoda v Indijo.

Pozneje so tudi drugi narodi sku- šali osvojiti to skrivnostno deželo v osrčju Zapadne Azije. V srednjem veku so se za Afgan dajali Mongoli in Arabci, potem indijski in perzijski vladarji. Vsi so pustili v deželi sle-

dove svojega vpliva. Danes je Afga- nistan pravcat kuriozum, kar se tiče mešanice narodov. Tem čudnejši, ker so vladajoče pleme, na vzhodu drža- ve naseljeni Afgani, v neznatni manj- šini nasproti Mongolom, ki tvorijo malone polovico prebivalstva, tur- škim Uzbekom in Kirgizom, da me- šancev niti ne omenimo.

In potem so prišli Rusi, Turki, Francozi in Angleži, in vsi so hoteli, vsak na svoj način, dobiti vpliva na deželo. Vsi z istim uspehom: dosegli so sicer malenkostne gospodarske in

Afganistan

dežela večnih nemirov, neizmerne bo-
gastva in kraljevskih morilcev

politične koristi, toda na deželo samo niso mogli dobiti prav nikakšnega vpliva. Rusi so v toliko na boljšem, da največ izvažajo v Afgan in da sme- jo pošiljati v deželo vojaške instruk- torje. Angleži so si leta in leta pri- zadevali, da bi spravili v red kaotič- ne državne finance, in zato dobili ugodne pogoje za prehod svoje trgo- vine skozi deželo. Toda sklenjene po- godbe niso nikdar prav držale. In si- cer zato ne, ker so bile domala zme- rom sklenjene na podlagi osebnih od- nošajev vsakokratnih vlad do vlada- jočega kralja, ker se pa kralji v Af- ganu menjajo kakor letni časi, so od teh pogodb imeli pravo korist le Af-

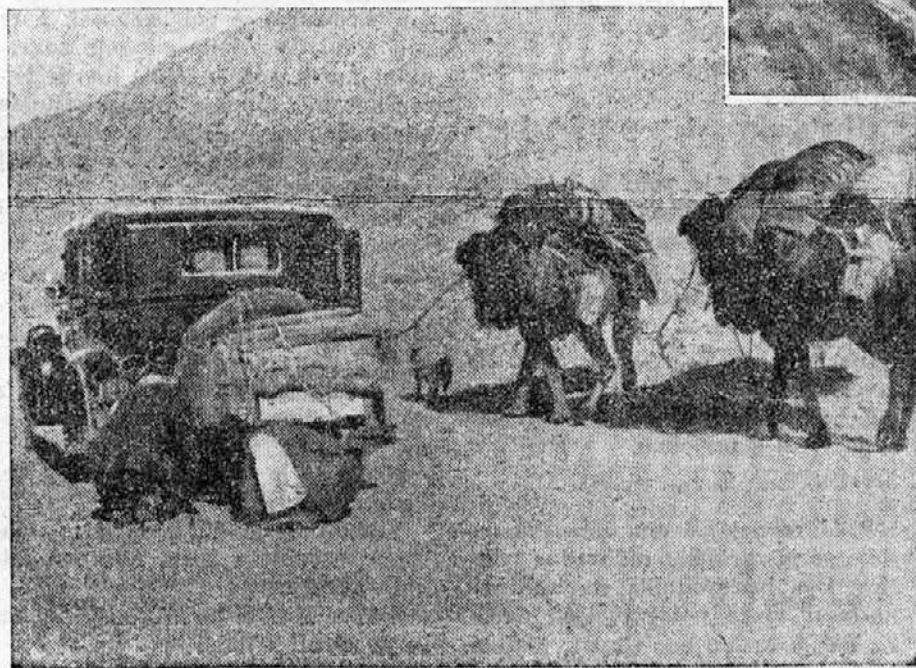
ganci. Kot zanimivost naj navedemo, da so Afganci cela desetletja kljubo- vali Angležem, ko so hoteli uvoziti svoje biblije, čeprav je bilo Angle- žem zelo veliko do tega uvoza; pač so pa brez pomišljanja dovolili uvoz angleškega orožja!

Glavno mesto Kabul je od sile pe- stro. Slikovite postave flegmatičnih trgovcev in prekupčevalcev zakrivajo nenavadno primitivna pročelja hiš — kleti in tlakovanih tal v Kabulu sploh ne poznajo — in otroci se zadovoljno igrajo v kotanjah, polnih vode, ki jih srečaš na glavnih ulicah skoraj na vsakem koraku. Tudi v Kabulu kakor v drugih manjših mestih slikovite-

Na levi:
Svetišče večne vere
— ena izmed najlep-
ših molilnic v Kabulu

Na desni:
Ulica v Kabulu, pre-
stolnici Afganistana

Spodaj:
Glavna prometna
sredstva na afgani-
stanskih cestah so
kamele in avtomobili

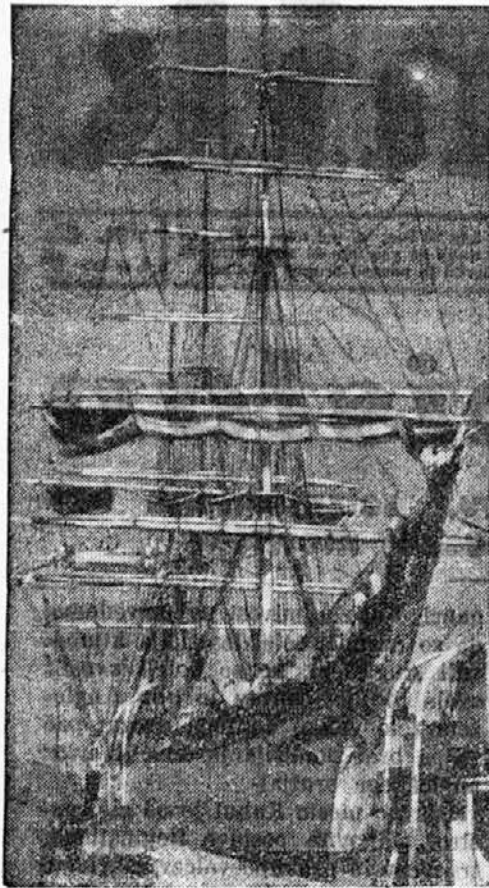

ga Afganistana, vidiš še hiše iz gli- ne; da, siromašnejši sloji stanujejo celo v votlinah!

Afganci so pravi umetniki, kar se tiče znanja jezikov: perzijsčina je uradni in občevelni jezik, toda ljudje morajo razen nje znati še indijsčino, turščino in afganščino, po možnosti pa še ruščino in ta ali oni mešanski jezik, če se naj sporazumejo z mno- goštevilnimi tujci, ki prihajajo v de- želo.

Cetrtek, ki velja v Afganistanu za nedeljo, je skoraj povsod posvečen gostijam. Ta dan kar dežuje vabil. V uglednih afganskih hišah nosijo go- sti po 12 metrov široke hlače, po vrh

Se nadaljuje na 8. strani

»Mayflower« išče gospodarja

Škrivnostna luksusna jahta. - Prekletstvo ali babjeverstvo?

Piše Ferry O'Brien

niki so na dolgo in široko pisali o »najlepši in najmodernejši zasebni jahti«, ki jo je petični mož krstil za »Mayflower« (po naše »Glog«).

Portugalski kralj Carlos je bil prvi gost na njej. Na krovu je preživel prelepe dni, toda ob povratku v Lizbono, so ga atentatorji ubili. Čeprav je bil ta tragični dogodek le nesrečen slučaj, so se vendar kmalu na to oglasili babjeverneži, kajti tudi kralju Manuelu, ki je bil nekaj kesneje v gostih na jahti »Mayflower«, so po povratku izmaknili kraljevski stolček in ga zapodili iz lastne dežele.

Sam gospodar prekrasne jahte, O. Goelet, je umrl nenadoma od kapi, tik preden se je hotel vkrcati nanjo, da se prepelje v Ameriko.

Nato je jahto odkupila za skoraj poldrugi milijon dolarjev ameriška vlada, da jo pokloni svojem tedanjemu predsedniku Teodorju Rooseveltu. Novi lastnik je sicer ni mnogo uporabljal v zasebne namene, pač je pa postala zgodovinsko torišče. Razne pogodbe, pogajanja in važni državni domenki notranje in zunanje politike so se na tej ladji sklenili, odobrili ali pa zavrgli na neprisiljenih družabnih sestankih. Uvodna pogajanja za mir v rusko-japonski vojni so se tu spočela, prav tako je bila portsmouthska pogodba, ki je napravila Japonsko za velesilo, pripravljena na »Mayflowru«.

Kmalu nato, ko je Rooseveltov naslednik, predsednik Taft povabil starega bogatina Morgana v goste na »Mayflower«, se je zgodilo, da je leta nenadoma umrl. Odsihmal so vse-

povsod šušljali o prekletstvu, ki je vezano s to nesrečno ladjo. Kralj Edvard VII., ki je bil le enkrat gost na jahti, je po kratkem vladanju umrl (res da je bil že star, a vendar). Cesarja Viljema II. so pregnali s prestola. Niti lastnikom samim ni bila usoda naklonjena. Woodrowa Wilsona je strlo, še preden je dal slovo predsedniškemu stolčku, Warren Hastingsa je pobrala smrt na tajinstven način... Stalnim gostom na jahti »Mayflower« jo je usoda neusmiljeno zagodla. Kralja olja Sinclaira in ministra Alberta Falla so zaprli v zamrežene celice. Nekateri celo trde, da je tudi družinska nesreča znanega letalca Lindbergha v zvezi z nekim poslovnim obiskom na jahti »Mayflower«...

Predsednik Hoover je vsaj navidez

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradij v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Den Haag; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Naš pravi domači izdelek!

v znamenju štednje odklonil jahto, ki mu jo je vlada poklonila. Po dolgotrajnih pogajanjih je kesneje kupil jahto ameriški milijonar Frank Parish, ki se ni menil za »prekletstvo«, temveč porabil ugodno priliko in ozloglašeno jahto odkupil državi za piškavih 30.000 dolarjev.

Toda že v kratkem času je mož, čigar premoženje so cenili na 30 milijonov, postal berač. Veliki borzni polom v Newyorku mu je pobral nič manj ko 17 milijonov. Ker nikakor ni bil več kos svojim obveznostim, je ubral najpreprostejšo pot: beg! Vlada je izdala za visokim plačevalcem davkov tiralico, državno pravdnitvo ga je pa obtožilo zaradi sleparskega bankrota.

Današnji dan ponujajo »Mayflower« za borih 10.000 dolarjev. Vendar počiva še zmerom zasidrana v jacksonvillski luki, ker se ne najde gospodar zanj. Nobena družba, noben zasebnik noče te zaklete ladje. Sicer je pa današnji dan v Ameriki 10.000 dolarjev velikanska vsota...

Pustolovščina v vlaku

Napisal J. H. Rösler

»In to naj vam verjamem?«
Sklonil se je k njej. Njegove velike, močne roke so se trdo sklenile.
»Da. To mi morate verjeti.«
»Kolikim ženskam ste neki že isto rekli?«

»Se nobeni.«
Nasmehnila se je. Na njenem ozkem, bledem obrazu je bila zapisana nejevera.

»Eno uro me šele poznate. Prisledili ste k meni v prazni kupé, se predstavili in mi začeli meni nič tebi nič razlagati svojo ljubezen. Ne zamerite, toda vaš le prenašli in smoteni nastop mi daje prej misliti na bežno pustolovščino kakor na veliko ljubezen. Sicer pa — kdaj bomo v Milano?«

Pogledal je na uro. »Čez kakih deset minut.«

»Ali se peljete še dalje?«

»Da. V Nico.«

»Potem vas moram posvariti. Tudi jaz sem namenjena v Nico. Utegnila bi vas zgrabiti za besedo in zahtevati od vas tedne, ko ste vendar računali samo na ure.«

Upri je vanjo dolg pogled. In potem je nenadoma vprašal: »Ali bi kadili?«

»Prosim.«

Potegnil je zlato dozo iz žepa in ji ponudil.

»Ne — vzemite rajši z druge strani — tam so boljše.«

Prodirljivo ga je pogledala. Obotavljala se je.

»Hvala,« je rekla potem in si prižgala.

Nekaj minut je poteklo v molku. Vlak je zaviral. Zdalet je planila pokoncu.

»Prosim, odprite brž okno... ni mi dobro... cigareta... Kaj naj to bo... cigareta...«

Omahnila je na sedež in izgubila zavest.

Nehote ji je vzel cigareto iz roke in jo vrgel skozi okno.

Pred ravnateljstvom milanske postaje se je zgrinjala radovedna množica. Dva izprednika sta bila prinesla iz vlaka polnezavestno damo. Za njo je razburjeno stopal zelo eleganten gospod in venomer govoril v vlakovodjo.

»Torej nočete priznati,« je povzel načelnik postaje, »da ste ponudili dami opojno cigareto?«

»Seveda ne morem priznati.«
»Pokažite dozo.«

»Ali je bila ta doza, milostljiva?«
»Slabotno je prikimala.«
»Ne — bila je cigareta z druge strani.«

Elegantni gospod se je razburil.

»Vse skupaj je gol nezmisel. Nate moj potni list. Dajte cigarete zdravniku, da jih preišče. Moje ime je baron Borelli z Dunaja. Informirajte se telefonično na avstrijskem konzulatu. Konzul grof Drawe je dober prijatelj mojega očeta.«

Telefonski razgovor je res potrdil njegove navedbe.

Neki zdravnik, ki je bil slučajno v vlaku, je izjavil, da so cigarete dočela neškodljive in da ni v njih nika-kega mamila.

Uradnik je obžalovaje skomignil z rameni: »Moralni ste se zmotiti, milostljiva.«

Medlo se je nasmehnila: »Najbrže. Prosim, oprostite.«

Vlakovodja je silil k odhodu: »Gospoda, izvolite v vlak. Čez eno minuto odpeljemo.«

Baron Borelli je prikimal. Potem se je obrnil k dami:

»Ali želite, da dam prenesti svojo prtljago v drugi oddelek?«

Prestrašila se je: »Ne.«

Vlak je zapuhal. Šla sta po hodniku proti svojemu kupeju.

Baron Borelli je odprl vrata. Začuden je pogledal: »Moja prtljaga?«

»Kaj je?«

»Prtljaga mi je ukradena. Vsi trije kovčegi... aktovka... z važnimi dokumenti!«

»Političnimi?«

Naglo se je obrnil: »Kako veste?«

Mirno je vzdržala njegov pogled: »Mislim sem samo.«

Sum je ostal v njem. Prisiljeno se je zasmejal.

»Razumem. Niste slabo napravili. Cigareta...«

Počasi je odgovorila: »Cigareta je bila imenitna.«

»Pa omedlevica?«

»Teater.«

»In zaslusba v Milano?«

»Komedijska.«

»In med tem ste dali ukrasti moje kovčege?«

Prikimala je: »Zadeli!«

Zaloputnil je kupejska vrata in jih zagrnil.

»Slišite, aktovko moram dobiti nazaj. Brezpogojno. Drugače je konec moje kariere. Kam ste jo spravili?«

Letno perilo, zimsko perilo
...vselej lepo belo je perilo

S.T.J.10-33

S SCHICHT^{OVIM}
TERPENTINOVIM MILOM

ZA NAMAKANJE PERILA ŽENSKA HVALA

Telefon na pašniku!

Bukarešta, v novembru

Na pristavi v neki vasi je nena doma izginil telefonski aparat. Gospodar ga pa potrebuje in rabi vsak dan za sprejem naročil iz mesta. Seveda ni nihče mogel osumiti sosedov; komu neki bi bila črna pločevinasta škatla v zabavo, zlasti ko nima do vodnih žic!

Toda nekje šmenta mora ta črni »čudež« vendar tičati! Preden bi dobil gospod s pristave nov aparat, bi minilo preveč časa, pa tudi lepe denarce bi veljal. Zatorej, ljudje božji, iščite aparat, dam vam prav lepo nagrado zanj.

Vse išče in stika. Denarci so čedna stvar in vsakomur prav pridejo. Poleg tega še radovednost, kdo neki je tat, komu le se je zahotelo te črne škatle.

Več dni je bilo vse poizvedovanje zaman. Zlasti otrokom žilica ni dala miru. Vsakdo je preizkušal svoj detektivski talent. Nekega dne so se zatekli k vaškemu pastirju tja daleč na osamelu livado. Vedeli so, da je razumen mož, vprašali ga bodo za nasvet, morda jim prav on pokaže pravo sled za tatom.

Komaj se opazil pastir kopico otrok, ki se mu je bližala, je z urno kretnjo skril nekaj črnega v izkopano jamico in sedel nanjo. Otroci so čeblijali, pripovedovali in spraševali. Stari mož je pa le majal z glavo in

dejal: »Nak, dragi otročiči, še pojma nimam, kdo bi bil tat!«

Vsa zadeva bi ostala prav gotovo skrita, če ne bi bil prav takrat zapihal veler čez livado in dvignil pastirjevega plašča. Črni aparat se je zasvetil otroškim očem. Vse pastirjeve prošnje in zaklinjanje ni nič zaleglo. Priznati je moral, da se je v trdi temi splazil na pristavo in ukradel telefon. Toda naj ga prav razumejo, Sironak je, zmerom sam samcat, ves ljubi dan, vso dolgo noč, s čredo se pa ne more pogovarjati. Zategadelj si je dejal: če bi imel telefon bi privezal nanj žice in jih spojil na vod, ki je napeljan čez pusto livado, pa bi lahko zmerom in zmerom, podnevi in ponoči prisluškoval, kaj se v širnem svetu dogaja. Da, in vaščanom, ki hodijo tod mimo, bi lahko zmerom pripovedoval o novih dogodkih, pa bi se čudili od kod on vse to ve. »Tako neizrekljivo lepo bi to lahko bilo,« je zavzdihnil h koncu.

Otroci so ponosno in zmagovalno odnesli telefonski aparat nazaj v vas samemu gospodu v roke. Sleherni izmed njih je smel izraziti svojo željo in vsakateri je dobil svoje plačilo.

Starega pastirja so le strogo prišli in mu zabičili, da ne sme v bodoče imeti takih »visokih« misli in želj. Sicer je pa revež tako že dovolj kaznovan, ko so ga spravili ob lepe sanje.

Zaključek

Pariz, v novembru.

Neki francoski igralec je doživel tale nenavadni dogodek:

Imel je prijatelja, pa se je z njim spri. Zakaj, ni povedal, verjetno je pa, da je bila ženska po sredi. Nekega dne zagleda igralec nekdanjega prijatelja na ulici. Brez pomišljanja plane k njemu in mu pripelje z leve in desne par krepkih klofut.

Napadenec se obrne — in je bil čisto drugi človek, ki ga igralec še živ dan ni videl. Toda ni bil ne srdit ne osvele željan, temveč samo neskončno žalosten. Igralec ga jecajaje prosi odpuščanja, oni pa s trudnim usmevom odmahne: »Nikarite, saj je moralo tako priti, in morda sem podzavestno že čakal tega...«

Krenil je z igralcem po cesti in mu oložno pripovedoval: »Da, pripravljen sem bil na to, da se mi bo danes še nekaj zgodilo. Očividno se ni bilo dovolj... Vidite, davi mi je žena nevarno obolela, v podzemeljski železnici so mi ukradli zlato uro, spomin na mojega očeta, srečka, ki sem jo bil predvčerajšnjim v stiski prodal, je danes zadela več tisoč, in zdaj, zdaj ste mi še vi — vseeno, zakaj — pripeljali par zausnic. Da, je že moralo tako priti... Zaključek mora biti. Hvala vam...«

S temi besedami je neznanec izginil v gneči, in igralec je ves osupel ostal sam. In vso pot domov je moral premišljati o neznančevi istoriji. Čudna zgodba, ali ne?

Angleški humor

»Joachim, če bi tule izkopal luknjo skozi zemljo, kje bi potem prišel ven?«

»Iz luknje, gospod učitelj!«

(Humorist)

Jimmy stopi k nekemu pasantu: »Oprostite, ali ne bi imeli interesa za mojega lepega pravega ruskega hrta?«

»Ruski hrt naj to bo? Človek božji, to je kvečjemu križanec kakšnega

pouličnega čuka in betežne lisice. Pravi čistokrvni promenadni bastard —«

»Oprostite, gospod,« odgovori Jimmy užaljeno, »v našem mestu sploh nimamo promenad!« (Punch)

»Vi morate ste res preneumni! Če bi bili nasprotni svojim ženam tako ljubeznivi in pozorni, kakor ste pred poroko, bi bilo komaj pol toliko ločitev!«

»In dvakrat toliko konkurzov!« (Life)

»Na varno.«

»Kje jo imate?«

Počasi je odkimala.

»Nočete povedati?«

»Ne.«

Izpustil je njeno roko. Obrnil se je k oknu in zastrmel v bežečo pokrajino.

Zdajci je zaslišal njen glas:

»Zakaj niste še rekli, da me boste dali aretirati?«

Baron Borelli ni odgovoril.

Porogljivo se je zasmejala: »Tak aretirajte me vendar!«

In potem: »Kako je zdaj z vašo ljubeznijo, baron? Ali me še zmerom ljubite?«

Obrnil se je k njej in jo dolgo gledal. Potem je rekel: »Da.«

»Vzlic vsemu?«

»Vzlic vsemu. Ljubim te. Ne vem, kdo si. Pa te vendarle ljubim. Ne vem, kaj bo z menoj. Pa te vendarle ljubim... ti!«

Njene ustnice so se odprle v poljub.

»Zdaj verjamem tvoji ljubezni.«

»Odpotovala bova... daleč, daleč... kjer naju ne bo nihče poznal... Dovolj sem bogat, da se lahko odrečem svojemu poklicu... Najela si bova majhno hišico z velikim vrtom...«

»V Nici?«

Osuplo se je izvil iz njenega objema.

»V Nici? Ali mar ne veš več, kaj si storila? Ali pozabljaš, da bova čez tri dni pod ključem, če policija izve, da so akti izginili?«

Hudomušen nasmeh je zletel čez njen obraz.

»Akti vendar niso izginili. Dala sem samo tvoje kovčke prenesti v direktni vlak za Nico. Zdaj so gotovo v moji mali vili in ko bova v Nici, jih boš dobil nedotaknjene. Oprosti mi to malo presenečenje.«

Baron ni razumel.

»A zakaj si to storila? Zakaj si najprej mene in potem še sebe samo spravila v tak sum?«

Zaprta mu je usta z roko:

»Saj sem vendar morala poprej videti, kakšen človek si. Kako sem mogla vedeti, ali me res ljubiš, kakor si zatrjeval! Mlada dama, ki je sama na svetu, ne more nikoli biti zadosti oprezna. Zdaj pa vem, da se tvoji ljubezni lahko mirno zaupam... nekaj tednov.«

Poljubil jo je na oči.

»Vse svoje življenje se lahko upaš moji ljubezni.«

Tiho je odvrnila:

»O, ne... ne vsega življenja... samo svojo mladost...«

— Mladinska vlada je izdala človekoljubni odlok, da hišni lastniki ne smejo pozimi postaviti na cesto strank, če zaradi nezaposlenosti ne morejo plačati najemnine.

— V Parizu se je ustanovilo društvo »avtonomnih kadilcev«, t. j. takih, ki nočejo kupovati gotovih cigare, temveč si jih le sami zvijajo. V prospektih, ki jih društvo razpošilja, se sklicuje, da sta bila tudi Briand in Daladier »avtonomna kadilca«.

— Rooseveltova vlada je priznala sovjetsko Rusijo. Tako je 16 let po prihodu boljševikov na oblast USA kot poslednja velesila obnovila z Rusijo stike.

— Atentator na avstrijskega kancelarja Dollfußa, Rudolf Dertl je dobil 5 let ječe.

— 600.000 Din za kosilo je plačal neki knjigarnar v neki lvovski gostilni. Jedel pa ni Bog ve kakšnih specialitet, narobe: prav preprost in vsakdanji je bil ta obed. Samo ko bi bil moral plačati je videl, da je suh; ker ga je pa bilo sram, da bi ostal dolžan, je ponudil gostilničarju v plačilo loterijsko srečko. Gostilničar se je z njo zadovoljil — in zadel okoli 600.000 dinarjev. Knjigarnar si zdaj puli lase, pa mu nič ne pomaga.

— V nedeljo so imeli na Španskem volitve v parlament. Zmagali so katoličani in monarhisti, največ po zaslugi žensk, ki so to pot prvič volile.

— Ideja se imenuje nov časopis, ki so ga začeli izdajati v Budimpešti. V njem lahko vsakdo priobči svoje ideje... če za to plača. Čeprav torej »Ideja« svojih sodelavcev ne plačuje, temveč narobe,

si je že pridobila lepo število dopisnikov in od številke do številke povečuje svoj obseg.

— V nedeljo je umrl v Rimu senator Vittorio Seialoja, vodja italijanske delegacije v Zenevi. Leta 1919. je bil glavni zastopnik Italije na mirovni konferenci v Versaillesu.

— Nemški kancelar Adolf Hitler se v mladih letih ni naučil plesanja in se ga šele zdaj uči pri mojstru berlinske opere. Nemški časniki pa tega ne smejo poročati.

— Dva francoska letale, ki sta 30. junija letela v Afriko in ju od takrat pogrešajo, so, kakor beremo v francoskih listih, ujeli ljudozreči in ju pri neki domači slavnosti požrli.

— Strah, da bi se znameniti viseči zvonik v Pisi podrli, je zdaj neumesten, ker so utrdili tla, ki so se poprej pogrezala.

— Osaka, eno izmed največjih japonskih mest, se pogreza v morje. Neki japonski geolog je dognal, da se tla, na katerih je mesto sezidano, vsako leto pogrezejo za 4 cm. Če pojde tako dalje, bodo mesto v nekaj stoletjih zagrnili morski valovi.

— Pretekli petek je umrl v visoki starosti 92 let Peter Graselli, prvi ljubljanski slovenski župan. Bil je zaslužjen javni delavec in borec za osamosvojevanje Ljubljane. Največja njegova zasluga je, da je dobila Ljubljana slovensko občinsko zastopstvo. Županoval je Ljubljani od 1883 do 1895. Pokojnika so pokopali v nedeljo.

— V nedeljo je Maribor svedčano praznil 15-letnico osvoboditve.

— V nedeljo je Primorje zmagalo nad Jugoslavijo 1:0 in se rešilo izpada iz lige. BSK je zmagal nad Gradjanskim 2:1. Hajduk pa nad Concordio 2:1. Definitivni prvak je BSK, definitivni drugi pa Hajduk, vsa ostala mesta so še negotova.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

42. nadaljevanje

V.

Iz obličja v obličje

Tako je Francek ostal v domu med drugimi otroki gospe Harleyeve. Že koj prve dni se je bil privadil novim razmeram, da skoraj ni občutil domotožja po materi; sicer ga je pa redno vsak teden dvakrat obiskala. Bil je skoraj neprestano v družbi Marka in Bože. Deklica je imela nanj nerazumljiv čar; kadar jo je zagledal, mu je šinila kri v lica, in prvi mah je bil vselej v zadregi za besedo. Pa tudi Boža je bila rada z njim; njeni materi se je celo zdelo, da preveč.

Tako je minila zima in deček je kar vidno rasel in se popravljal. Noga mu je bila že popolnoma dobra, pokašljeval je nekaj tednov ni več in njegova lica so dobila zdravo barvo. Gorski zrak je napravil čudež, toda zasluga je šla tudi ljubeznivi deklici, brez katere si drugače tako resni in vase zaprti deček skoraj ni mogel več predstavljati življenja. Siromak pač ni slutil, da bo njegove sreče tako kmalu konec...

Nekega dne je Ljudmilo silno glava bolela in zato je šla na vrt, da se nasope ostrega zraka. Toda ni še napravila dvajset korakov, ko je nenadoma obstala kakor okamenela. Njene široko odprte oči so srepo zastrmele v nekega moža, ki se je bil prikazal pri vrtnih vratih in zdaj počasi stopal proti njej. Ljudmila ga je spoznala tisti mah in iz stisnjenega grla se ji je utrgal pretresljiv krik:

»Ciril!«

Spoznala ga je, čeprav skoraj ni bil več podoben nekdanjemu Cirilu, spoznala vzlic njegovemu sključnemu hrbtu, vzlic posivelim lasem. Kakor hipnotizirana je strmela vanj; morala se je nasloniti na drevo, drugače bi bila omahnila na tla.

Da, bil je res Ciril. Tisti dan je bil šel na izprehod kakor po navadi. Hodil je nekaj časa ob jezeru, nemo in mehanično kakor zmerom, potem je pa — kdo bi vedel, kaj mu je šinilo na um? — namestu da bi bil zavil nazaj v hotel, krenil na drugo stran, v hrib. In tako se je čisto nepričakovano pojavil na vrtu gospe Harleyeve.

Zdaj je bil tik pred Ljudmilo. — Ustavil se je in mehanično dvignil pogled. Toda njegove oči so ostale brez izraza, ne spomin ne spoznanje se ni bralo v njih.

»Ciril!«

Nesrečnež ni odgovoril. Mlada žena se je zgrozila. Mož pred njo je bil še zmerom isti človek brez spomina in razuma, ki ga je bila pred tolikimi leti zapustila... le še bolj zapuščen, le še bolj pomilovanja vreden...

Tedaj se je počasi obrnil in jel stopati proti hiši, ki ga je očividno mamila s svojimi okni, v katera se je upiralo solnce. Ljudmila je nehote šla za njim. V njenem srcu so divjala nasprotujoča si čustva; zdaj pa zdaj jo je zgrabilo, da bi stekla k njemu, ga prišla za roke in mu rekla: »Odpustim ti!« Potem jo je pa spet obšla mržnja, da bi ga pustila pri miru in šla svojo pot, kakor da je srečala neznanca.

»Od kod je neki prišel?« se je zdajci vprašala. »In kako, da ga je pot zanesla ravno sem gor?«

Oblečen je bil zelo spodobno: dokaz, da ne živi v stiski — dokaz tudi, da še zmerom ona druga zanj skrbi. Ob tej misli je Ljudmilo spet stresel drget.

O, da je prišel razcapan in sestradan kakor berač, o, potem bi mu brez pomišljanja dala roko, brez obotavljanja bi mu rekla: »Prošlost je pozabljena, glej, tule so vrata moje hiše, odprem ti jih na stečaj. Pridi, ki si toliko prestal, sedi in potolaži se: poslej boš imel pri meni svoj dom in nihče te ne bo podil.« Da, tako bi mu rekla, in vsa mržnja bi bila tisti mah pozabljena.

Ciril se je zdajci obrnil na desno in krenil proti sadovnjaku. Ljudmila je mehanično stopala za njim. Pri prvi klopi se je nesrečnež ustavil in sédel. Celo si je podprl z rokami, kakor bi se njegov ubogi razum hotel potopiti v misli.

Zdaj, ko ga je gledala bolj od bližu in v lice, je šele videla, kako je shujšal. Njegovi brki so bili zanemarjeni in brado so mu prepletale sive niti.

Ljudmilo je premagalo usmiljenje. Spomnila se je svoje nekdanje ljubezni in v spominu nanjo je pozabila, da jo je ta mož prevaral. Pozabila je prestano gorje, pozabila prečute noči, pozabila leta trpljenja. Gnana od neznane sile je stopila h klopi in prišla Cirila za roko. In ko jo je nesrečnež začudeno pogledal, je prisedla k njemu in mu jela govoriti, kakor bi jo mogel razumeti.

»Previdnost božja sama hoče, da ti odpustim, ker te je poslala k meni. Zato ti odpustim. Tvoja iznevera mi je prinesla gorje in trpljenje, toda tudi ti sam moraš zanjo delati strašno pokoro. Nič več ne bom mislila na tvoj zločin in na svoje trpljenje; mislila bom le, da sva oba nesrečna in da nedolžni ljudje ne smejo trpeti zaradi grehov prošlosti. Da, Ciril, zaradi Marka in Bože ti odpustim... zaradi njiju, ki te še zmerom ne moreta pozabiti.«

Umolknila je. Ciril jo je še zmerom radovedno gledal, toda v njegovih očeh ni bilo razumevanja. Ljudmila je vstala in vzdignila tudi njega. Nato mu je segla pod roko in ga potegnila s seboj; Ciril ji je voljno sledil.

Tedaj je pa mlada žena nenadoma zaskočila nagle korake in nato vzklik presenečenja in veselja. Obrnila se je in zagledala Francka, ki je hitel proti njej. Pa ne, ni hitel k njej! Njenemu Cirilu je veljal njegov vzklik! — Proti njemu je iztegnil roke in zdaj — kaj naj to pomeni — zdaj je kliknil:

»Očka!... Očka Ciril!...«

Ljudmila je instinktivno izpustila Cirilovo roko in odstopila. Vsa kri ji je izginila z obraza.

Očka Ciril!

Prvi hip se je vprašala, ali ne sanja, ali je prav slišala ti dve besedi iz otrokovih ust. Potegnila si je z roko po čelu, kakor da hoče pregnati

blazne misli. Toda Francek je prijel Cirila za roko in ga pozdravil.

»Dober dan, očka!«

Zdaj ni mogla več dvomiti. Ni se ji sanjalo. Bila je strašna, nepojmljiva resnica. A že se je deček obrnil k njej:

»Kaj je mar mamica prišla?«

Ni mu odgovorila. Mislila je, da mora zblazneti. Ciril — Francekov oče? Toda potem je otrokova mati... ona druga?

Ona! Ha, ha! In ravno za njenega Francka je Ljudmila toliko skrbela, in po njeni zaslugi je tako hitro ozdravel! Francek, otrok one druge — Božin in Markov prijatelj!

Ah, zdaj je razumela, zakaj ni deček govoril o svojem očetu. Mati mu je prepovedala, kajpada! In ta ženska je izdajala Cirila za svojega brata! Cirila, svojega ljubimca! Cirila, ki je z njim imela tega otroka!

Ljudmila se je grizla v ustnice do krvi. Deček jo je začudeno gledal:

»Kaj vam je, gospa? Ali ste bolni?«

»Nič, nič!« je zamrmrala, »majhna slabost... takoj bo minilo.«

Vrnila se je h klopi in padla nanjo. Njen drugače tako dobrohotni obraz je okamenel. Le oči so ji čudno vročično žarele.

Tak Ciril je imel še tega otroka! Plod sramote in iznevere! In ona ga je vzela k sebi in mu stregla, kakor bi bil njen lastni otrok!

In temu človeku je še malo prej šepetala besede ljubezni, usmiljenja in odpuščanja! Ha, ha! Odpuščanje!

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

Ciril se med tem še zmenil ni za otroka, ki ga je bil prijel za roko. Obrnil se je in se spet zagledal v leskečoča se okna. Luč ga je še zmerom primamljala...

Francek je vzkliknil:

»Če je očka tu, mora biti v bližini tudi mama... ali pa Jean.«

Pojasnil je gospe Harleyevi:

»Nikoli ga ne pustimo samega, ubogega očka... Zmerom mora biti kdo pri njem. Zato ne razumem, kako je mogel danes priti sem.«

Ljudmila mu ni odgovorila. Le pogledala ga je in v njenih očeh je gorelo tolikšno sovraštvo, da je otroka zazeblo.

Nesrečnež je bil med tem spet obrnil pogled od oken in krenil naprej, naravnost pred se, na slepo, kakor je bil prišel. Otrok je šel za njim, iskaje in oprezovaje na levo in desno, kje bo zagledal mater ali pa strežnika.

Ljudmila, še zmerom kakor odrevenela, je strmo gledala za njim. Nemo, brez glasu. Gledala je, kako odhaja... Kam? O, gotovo k njej, ki jo je zdaj bolj mrzila kakor kdajkoli prej... k njej, ki je ne mara nikoli več videti...

In tudi otrok ne sme več pred njene oči. Zapustiti mora njen dom, brez odloga, še danes! Nič več ne sme videti Bože in Marka... Ja, zlasti Bože ne! Ali ni mar opazila, da kaže do nje neko posebno nagnjenje? Ali ni mar že nekajkrat prestregla njegovih pogledov na Božo, kadar je mislil, da ga nihče ne vidi? In ali si ni še včeraj rekla:

»Če ne bi bil še otrok, bi skoraj mislila, da je zaljubljen v Božo!«

Ne, ne, niti trenutek ne sme več ostati sin zakonolomke pod njeno streho. Dovolj dolgo je že trajala ta sramota!

Komaj je Ljudmila prišla v svojo sobo, je napisala kratko pismo Francekovi materi:

»Gospa!«

Prosim vas, da se še danes oglasite pri meni.

Harleyeva.«

Poklicala je slugo in mu naročila, da pismo nemudoma odnese gospe Matoševi v Lucern. Na odgovor mu ni treba čakati.

Nato se je zaprla v svojo sobo in zapovedala, da je nihče ne sme motiti. Le ko pride gospa Matoševa, naj jo takoj pripeljejo k njej.

Zdaj je bila nekoliko mirnejša. Vedela je, kaj bo storila. Otrok mora brez odloga iz hiše. Pa če bo mati hotela pojasniti? Ha, ha, pojasniti! Nu, ji ga bo že dala, da ga bo imela za zmerom dovolj.

A kako naj pove svojima otrokoma, Boži in Marku? Za to je še čas; prvo je, da zakonolomkinega sina ne bo več pod njeno streho, vse drugo je za zdaj postranska stvar.

Zdajci je zaslišala korake na hodniku. Prihodnji mah je vstopil sluga in najavil gospo Matoševo.

Mlada Madžarka je vsa zasopla stopila v sobo. Takoj ko je dobila nepričakovano pismo, se je preoblekla in naročila voz. Vso vožnjo je v strahu in v črnih slutnjah ugibala, kaj naj pomeni ta nenadni poziv; zakaj to pismo ni bila prošnja in tudi tako čudno mrzlo in kratko je bilo, da jo je zazeblo v srce, ko ga je prebrala. Da se ni otroku kaj pripetilo? Ta misel ji je neprestano rojila po glavi, čeprav jo je odganjala in se tolažila, češ da bi jo potem gospa Harleyeva pač obzirnejše obvestila. Ko se je voz ustavil, je skočila na tla in nestrpno stekla po stopnicah.

»Kaj je, gospa? Zakaj ste me dali...«

»Izvolite sesti,« je mrzlo odgovorila Ljudmila.

Ilona je vsa zmedena sedla. Kaj naj pomeni ta nenadna hladnost?

»Dali ste me poklicati, gospa. Kaj se je zgodilo? Ali je Francek...«

»Dala sem vas poklicati, da vam tole povem: Vzemite svojega otroka s seboj, a čimprej!«

»Svojega... otroka... A zakaj? Ali je kaj storil?«

Madžarka je z grozo pogledala Ljudmilo.

»Zakaj? Dovolite, da to rajši zase obdržim.«

»A tega jaz nočem!« je kriknila Madžarka. »Pravico imam, gospa, da vem, kaj se je zgodilo... Zakaj vaše besede so mi po vsem, kar ste storili za mojega otroka, tako čudne, da se vprašujem, ali se mi ne sanja!«

Ljudmila je stala visoko vzravna na kakor utelešena neupogljivost.

»Ne, gospa,« je odvrnila s porogljivim usmevom, »ne sanja se vam.«

»Če je tako, mi pa vsaj razložite...«

Ljudmila se je še zmerom obotavljala. Prsti njene roke, ki se je opirala ob mizo, so grebli v les. Naposled je rekla:

»Vzrok hočete vedeti? Evo ga: prepričala sem se, da je napravila moja hči na vašega sina vtis, ki mi ni všeč.«

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

13. nadaljevanje.

Ko je tako Dantès, duševno in telesno docela izčrpan, v strahu upiral oči proti lfu, je zdajci opazil, kako so se pokazala na obzorju najprej jadra in potem paluba majhne ladje, v kateri je le večje mornarsko oko moglo spoznati genovsko tartano. Prihajala je iz marsejske luke in plula na debelo morje.

»O,« je vzkliknil Dantès, »če pomislim, da bi v pol ure lahko priplaval do nje, ako se ne bi bal, da me spoznajo in odpeljejo kot beguna nazaj v Marseille! Kaj naj storim? Kaj naj jim rečem? Kakšno bajko naj si izmislim, da mi bodo verjeli? Ti ljudje so skoraj sami lihotapci, pol gusarji. Rajši me bodo prodali, kakor pa da bi storili dobro delo, od katerega ne bi imeli nikake koristi. Ne, počakal bom... Toda čakanje je nezmislno. Že zdaj sem ves izčrpan in od lakote komaj še stojim; čez nekaj ur me bodo pa še te moči, kar jih še imam, zapustile. Ura ječarjevega obiska še ni napočila; mogoče ne bodo ničesar sumili, pa bi se izdal za mornarja z ladje, ki se je ponoči razbila. To bi se zdelo verjetno; žive duše ne bo, da bi me poslal na laž, ker jih je morje vse pogoltnilo.«

S temi besedami se je Dantès obrnil proti kraju, kjer se je ladja raztreščila, in vztrepetal. Na skalnatem nabrežju je ležala čepica enega izmed nesrečnih mornarjev, blizu nje so se pa zibali na valovih ostanki razbite ladje, tramovi in deske.

Dantès se je pri priči odločil. Zagnal se je v vodo, plaval do čepice, si jo poveznil na glavo in zajahal prvi tram, ki je priplaval do njega.

»Zdaj sem rešen,« si je dejal.

Počasi, skoraj nezaznavno se je krčila razdalja med ladjo in plavalcem. Ko je ladjo že dobro razločil, se je mladi mož vzel na tramu in začel mahati s čepico. Toda nič ni kazalo, da bi ga bili opazili. Hotel je zavpiti, pa je izprevidel, da ga še ne bi mogli slišati.

Zdaj šele je videl Dantès, kako prav je storil, da se je bil na tramu odpravil ladji naproti. Utrujen kakor je bil, se pač ne bi mogel tako dolgo obdržati na površju, da bi ga zagledali na tartani.

Čeprav je skoraj z gotovostjo vedel, kje gre pot ladje, ji je vendar tesnobno sledil z očmi, dokler ni bila le še nekaj sto sežnjev od njega. Tedaj se je v drugo vzpel na tramu, da je skoraj stal na vodi, in začel obupno mahati in vpiti na pomoč.

To pot so ga slišali in opazili. Tartana je obrnila smer; Dantès je videl, da so spustili na morje rešilni čoln z dvema mornarjema. Mladi mož je spustil tram in se krepko odgnal, da bi bil čim prej pri svojih rešiteljih. Toda Dantès

se je preveč zanesel na svoje moči: lehtli so mu začele dreveneti, noge se niso hotele več pokoravati volji in tudi pljuča niso več zmogla napora. Obupno je kriknil na pomoč. Veslači so še bolj pritisnili in eden od njih mu je italijanski zavpil: »Pogum!« Ta bodrilna beseda mu je udarila na uho ravno v trenutku, ko se je zgrnil nad njim val in ga pokril z belimi penami.

S poslednjim naporom se je ubranil vode, ki mu je že silila skozi usta in nos, in onemoglo v tretje zavpil na pomoč. Potem ga je pokopal val; kakor v megli je še videl kos svinčenega neba s črnimi lisami, začutil, kako ga je nekaj zgrabilo in potegnilo za lase kvišku, potem je pa izgubil zavest.

Ko je odprl oči, se je zagledal na palubi tartane »Amalijs«, ki je nadaljevala svojo pot. Njegova prva misel je bila, da je pogledal, v katero smer plove: oddaljevala se je od kastela lfa.

Dantès je kriknil; toda bil je toli izčrpan, da je bil njegov krik veselja bolj podoben vzkliku bolešči. Eden izmed mornarjev mu je drgnil otrple ude z volneno odejo; drugi mu je nastavil na usta steklenico; tretji, star pomorščak, ki je bil hkratu krmar in gospodar ladje, ga je pa sočutno opazoval. Nekaj kapljic ruma je mlademu možu okrepilo oslabele želodec, drgnjenje z volneno odejo mu je pa pognalo kri v odrevenele ude.

»Kdo ste?« ga vpraša patron v slabi francoščini.

»Maltski pomorščak sem,« odvrne Dantès v prav tako slabi italijanščini; »pluli smo iz Sirakuze, otovorjeni z vinom in sadjem. Ponoči nas je pa zasačil vihar pri rtu Margiouju in nas treščil ob onele skale. Na vso srečo sem prišel na sipino, nesrečnega kapitana je pa vrglo ob pečine, da si je razbil glavo. Mislim, da sem jaz edini, ki sem ostal pri življenju. Ko sem zagledal vašo ladjo, sem v strahu, da ne bi moral Bog ve kako dolgo čakati pomoči na pustem skalovju, zajahal tram naše razbite ladje in začel plavati proti vam. Mislim, da ste mi rešili življenje, zakaj potapljal sem se že, ko me je eden od vaših pomorščakov potegnil za lase iz vode.«

»To sem bil jaz,« se oglasi neki mornar z odkritosrčnim obrazom, ki so ga obdajali črni zalizci. »Bil je res skrajni čas.«

»Hvala vam, prijatelj,« reče Dantès in mu toplo stisne roko.

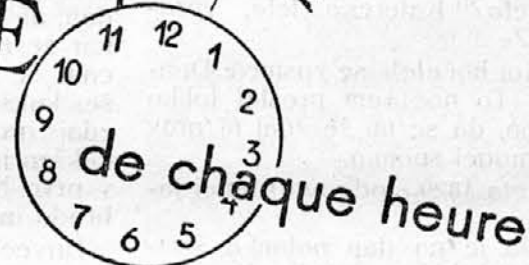
»Pri moji duši,« se zasmije mornar, »nj dosti manjkalo, pa bi se bil premislil. Po vaši razmršeni bradi in čevlji dolgih laseh bi vas bil prej imel za razbojnika kakor pa za poštenega človeka.«

Dantès so te besede spomnile, da se ni ves čas, kar je bil na lfu zaprt, nikoli obril ne ostrigel.

Vedno negovana

Poleti vesel in razposajen tovariš pri športu — a sedaj: popolna dama! Po obleki, po držanju, a pred vsem porožnati in nežni polti, negovani z Elida Creme de chaque heure. Ona varuje in neguje obraz in roke ob vsakem času dneva.

ELIDA CREME

»Da,« odgovori, »zaobljubil sem se svesti Devici, da se deset let ne bom bril ne strigel.«

»Kaj naj z vami napravimo?« vpraša patron.

»Kaj vem! Ladje, na kateri sem služil, ni več, in moj kapitan je mrtev. Kakor vidite, sem si rešil le golo življenje. Na srečo sem dober pomorščak; izkrajte me v prvi luki, kjer se mislite ustaviti, pa si bom že sam poiskal službe na kateri trgovinski ladji.«

»Ali poznate Sredozemsko morje?«

»Že od otroških let se vozim po njem.«

»Pa pristanišča?«

»Malo je luk, kamor se ne bi upal zapeljati z zavezanimi očmi.«

»A zakaj,« se tedaj oglasi mornar, ki je dajal Dantèsu pogum, ko se je potapljaj, »zakaj ne bi tovariš ostal pri nas, če resnico govori?«

»Da, če resnico govori,« zahtegne patron nekam v dvomu. »Toda v njegovem položaju človek mnogo obljubi, pa le malo izpolni.«

»Jaz bom vse izpolnil, kar sem obljubil.«

»O, o,« se zasmije patron, »nikar se ne prenaaglite.«

»Kam ste namenjeni?« vpraša Dantès in vstane.

»V Livorno.«

»Zakaj pa potem zapravljate čas in se ržite obale?«

»Ker bi se drugače zadeli v otok Rion.«

»Ne, če znate, se ga boste ognili na dvajset sežnjev.«

»Nu, pa sedite vi za krmilo in požirajte kaj znate!« vzklikne patron.

Mladi mož si tega ne da dvakrat reči. Rahlo zavrti krmilo, hoteč se prepričati, ali brezhibno deluje, nato pa zavpije:

»Vsi na svoja mesta!«

Vsi štirje mornarji posadke store po zapovedi. Ladja se jame počasi odmikati od obale in ubirati smer proti otoku Rionu. Toda namestu da bi se zadela vanj, ga obpluje — v razdalji dvajsetih sežnjev, kakor je napovedal Edmond.

»Imenitno!« vzklikne patron in mornarji za njim.

In vsi se osuplo ozro v moža, v čigar obeh je gorela energija in čigar telo je izdajalo moč, ki je ni nihče pričakoval.

»Zdaj vidite,« povzame nato Dantès, in spusti krmilo, »da bi bil za to ali ono le poraben. Če me v Livornu ne boste hoteli obdržati, nu, me boste pa postavili na suho; s svojo prvo mezdo vam pa poplačam hrano in obleko, ki bi vas prosil, da mi jo dotlej posodite.«

»Nu, dobro,« meni gospodar. »Sporazumela se bova, če ne boste preveč zahtevali. — Jacopo, poišči mu kakšno obleko, da ne bo nag.«

Mornar, ki je bil Dantèsu rešil življenje, je odšel in se kmalu vrnil s srajco in hlačami. Dantès se je z vidnim užitek obdelal.

»Ali še česa potrebujete?« vpraša patron.

»Samo kosa kruha bi vas prosil in požirka onega imenitnega ruma, ki ste mi ga prej dali pokuši, ker že dolgo nisem imel ničesar v ustih.«

Prinesli so mu hleb kruha, ja-

copo mu je pa ponudil svojo čufaro.

»Oho,« vzklikne tedaj patron, »kaj se pa na kaste lu godi?«

Majhen bel oblak je vstal z južnega obzidja gradu in nekaj sekund nato se je zaslišal zamolkel grom. Mornarji so se spogledali.

»Najbrže je ušel kak jetnik, pa so zdaj s topovskim strelom dali alarm.«

Patron je prodirljivo pogledal mladega moža, toda Dantès je tako mirno in s tolikšno slastjo nagnil čufaro, da ga je morala slednja slutnja miniti.

»Vražje močan je vaš rum,« meni Dantès in si z rokavom obriše usta.

»Če je on!« zamrmra patron, še zmeraj upiraje oči v mladega moža. »Eh, kaj bi tisto! Glavno je, da je mož na svojem mestu.«

Dantès sede h krmilu. Krmar pogleda patrona in ko mu le-ta priklima, prepusti krmilo svojemu novemu tovarišu.

»Katerega smo danes?« vpraša mladi mož Jacopa, ki je bil prisedel k njemu.

»28. februarja.«

»Leta?«

»Leta? Katerega leta, vprašate?«

»Kaj hočete!« se zasmije Dantès. »To noč sem prestal toliko strahu, da se mi še zdaj ni prav opomogel spomin.«

»Leta 1829,« odgovori tedaj Jacopo.

Bilo je na dan natanko štirinajst let, kar so bili Dantès zaprli. Devetnajst let mu je bilo, ko je prišel na grad If, in tri in trideset, ko ga je zapustil...

Bolesten usmev mu je zletel čez usnice. Vprašal se je, kaj se je pač med tem zgodilo z Mercèdo; gotovo ga je imela za mrtvega. Potem se je pa v njegovih očeh utrnil blisk sovraštva: spomnil se je treh ljudi, ki so ga spravili v ifsko temnico. In tedaj je ponovil prisego neizprosne osvešte nad Danglarsom, Fernandom in Villefortom — osvete, ki jo je bil že v ječi prisegel. Toda ta osveta zdaj ni bila več jalova grožnja; zakaj, tudi najhitrejša jadrnica Sredozemskega morja ne bi mogla več dohiti male tartane, ki je plula z razpetimi jadri proti Livornu.

XXI

Tihotapci

Dantès ni bil na tartani niti cel dan, pa je že vedel, da ima s tihotapci opravka. Zato ga je patron tudi sprejel s precejšnjim nezaupanjem; ni ga bilo pristaniškega carinarja, ki ga vrli pomorščak ne bi poznal, in ker je moral noč in dan z njimi tekmovali, kdo bo koga prelisičil, je prvi mah mislil, da je Dantès čisto navaden carinski vohun. Toda mladi mož je preizkušnjo tako sijajno prestal, da se je kapitanov sum kaj hitro razkadil. Ko je potem zagledal dim nad Ifom, ga je obšel nov dvom, ali ni nemara vzel na ladjo enega izmed tistih ljudi, ki jim kakor drugače le kraljem in vladarjem izkazujejo čast s topovskim strelom; toda to bi ga že dosti manj vznemirilo.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in itka domače perilo

tovarna JOS. REICH
L J U B L J A N A

A tudi ta strah ga je bil spričo Dantèsove hladnokrvnosti hitro minil.

Edmond je bil torej v toliko na boljšem, da je vedel, kdo je njegov gospodar, le-ta pa njega ni poznal. Naj so ga stari pomorščak in njegovi tovariši še tako pestili, Dantès ni odnehal in ni o sebi ničesar izdal. Pripovedoval jim je vse mogoče reči o Napoliju in Malti, ki ju je poznal kakor Marseille, drugače je pa vztrajal na svoji prvotni zgodbi o nesreči, ki ga je zadela prošlo noč. Tako je starega Genovčana vzlic vsej njegovi prekanjenosti pretental. V njegov prilog so vrhu tega govorili njegov skromni nastop in njegove mornarske sposobnosti.

Tako so prišli v Livorno.

Tu je imel Dantès prestati prvo preizkušnjo; hotel je namreč videti, ali se bo po štirinajstih letih, kar se ni mogel pogledati v zrcalu, še spoznal. Spominjal se je še, kakšen je bil kot mladenič, zdaj ga je pa mikalo videti, kakšen je kot mož. Zato je stopil v prvo brivnico, da si da ostriči brado in lase.

Brivec je začudeno pogledal moža z dolgimi lasmi in z gosto črno brado, vendar se je brez besede spravil na delo. Ko je bil gotov, se je Dantès pogledal v zrcalo.

Pred štirinajstimi leti, ko so ga zaprli v grad If, je imel Dantès okrogel in cvetoč obraz srečnega mladeniča, ki ni še nič hudega izkusil in je veroval v svojo bodočnost. Zdaj je bil pa njegov obraz podolgovat, smehljal okoli ust je izginil in se umeknil trdoti, ki je izdajala železno odločnost, v čelo se mu je bila zarezala dolga brazda, iz oči mu je pa sijala otožnost; le zdaj pa zdaj se je utrnil v njih blisk sovraštva in prezira do ljudi. Polt njegovega obraza, ki toliko let ni videla solnca ne čutila blagodejne svežosti zraka, je dobila tisto močno blede, ki velja pri aristokratih severnih dežel za lepo. Globoko znanje, ki si ga je pridobil pri abbéju, je podeljevalo njegovemu že tako umnemu obrazu poduhovljen izraz.

Dantès se je nasmehnil, ko je odložil zrcalo. Njegov najboljši prijatelj ga ne bi spoznal, zakaj spoznal se ni niti sam.

Od brivca je zavil v trgovino in si kupil mornarsko obleko. Nato se je preoblekel in se vrnil na ladjo. Patron skoraj ni hotel spoznati v zastavnem mornarju nagega moža z dolgo brado in razmršenimi lasmi, ki so ga njegovi mornarji potegnili iz vode. Njegova možata vnanost ga je na mah osvojila; ker si je vrhu tega obetal od njega izdatne koristi pri svojih poslih, mu je ponudil službo na ladji in udeležbo pri dobičku, če bi Dantès hotel za stalno ostati pri njem. Toda mladi

mož je imel druge načrte in se je obvezal samo za tri mesece.

Posadka 'Amaliije' med tem ni držala križem rok. Še teden dni ni bila v Livornu, ko so bila skladišča ladje natlačena polna muselina, prepovedane bombaževine, raznega angleškega blaga in tobaka, kamor so carinska oblastva pozabila pritisniti svoj žig. To blago je veljalo spraviti iz Livorna, ki je bil svobodna luka, na Korziko, tam so ga pa že drugi čakali, da ga vlihotapijo na Francosko.

'Amaliija' je odjadrala in Dantès je spet plul po sinjem morju, prizorišču svojih sanj že od rane mladosti.

Drugo jutro po odhodu je patron kakor po navadi prišel na palubo. Zagledal je Dantès, kako je slonel ob jamboru in s čudnim izrazom strmel v granitno skalovje, ki ga je vzhajajoče solnce oblivalo z rožnatim sijem: bil je otok Monte-Cristo. 'Amaliija' ga je pustila kake tri četrti milje v stran in nadaljevala vožnjo proti Korziki.

Ko je Dantès plul mimo otoka, čigar ime je zanj toliko pomenilo, si je dejal, da mu je treba samo skočiti v morje, pa bo v pol ure v oblubljeni deželi. Toda kaj naj tam počne brez orodja, ki bi z njim svoj zaklad izkopal, in brez orožja, s katerim bi ga branil? In potem: kaj bi rekli mornarji? Kaj bi si mislil gospodar? Ne, počakati mora.

Na srečo je Dantès znal čakati: štirinajst let je čakal svobode, pa ne bi zdaj, ko je prost, počakal še šest mesecev ali tudi leta dni na svoje bogastvo? Ali ne bi bil še pred nekaj dnevi z veseljem sprejel tudi gole prostosti brez bogastva, če bi mu jo bili ponudili? Sicer pa, ali to bogastvo vobče obstoji? Ali ni zgolj plod bolnih možganov nesrečnega abbéja in ni z njim vred umrlo? Res, pismo kardinala Spade je dovolj nenavadno. In Dantès je jel ponavljati pred se to pismo; pozabil ni bil iz njega niti besedice.

Drugi dan so bili v bližini Alerije. Ves dan so križarili na odprtem morju, zvečer so se pa približali obali na streljaj in brez neprilike iztovorili blago.

Toda odprava 'Amaliije' s tem še ni bila končana; nadaljevala je pot proti Sardiniji. Zdaj je šlo za to, da si ladja naloži novega tovara. Tudi ta posel je šel prav tako gladko od rok kakor prvi. Tovor je bil namenjen kneževini Lucci; sestajal je domala iz samih havanskih smotk in španskih vin. Pri odhodu je pa prišlo do spopada s carinarji; eden izmed njih je ranjen obležal, pa tudi dva mornarja so oprasile kroglice. Eden od njiju je bil Dantès; dobil je kroglo v levo ramo, na vso srečo pa ni bilo nič nevarnega, ker mu je šla krogla skozi meso.

Dantès je bil skoraj vesel izida tega spopada; bil je zanj ognjena preizkušnja, ki mu je pokazala, da lahko brez strahu gleda v oči nevarnosti in bolečinam. Bil je na potu, po katerem je hotel iti, in ne oziraje se na levo in desno, stopal naravnost proti cilju, ki si ga je bil zadal. Njegovo

srce je postajalo trdo ko kamen.

Ko je Jacopo videl, da je Dantès padel, je planil k njemu in ga pobral ter mu stregel kakor najboljši prijatelj, dokler ni ozdravel.

Svet torej še ni bil tako slab, kakor ga je Edmond sodil v zagrenjenosti svojega dolgoletnega jetništva; drugače Jacopo ne bi bil tako v skrbeh zanj, saj ni mogel pričakovati nikakega plačila. Vzlic temu ga je hotel Dantès preizkusiti; ponudil mu je za njegovo zvesto strežbo svoj delež pri plenu. Toda Jacopo je ponudbo ogorčeno odklonil.

Jacopova vdanost je zbudila tudi v Dantèsu naklonjenost do tovariša. Več Jacopo tudi ni zahteval: instinktivno je čutil, da je Dantès nekaj več kakor navaden mornar, čeprav je skušal pred drugimi to prikriti. Zato je bil vrli mornar zadovoljen s tisto malo naklonjenosti, ki mu jo je kazal Dantès.

V jasnih dneh, ko je ladja mirno drsela čez morsko gladino, je Edmond z zemljevidom v roki poučeval Jacopa, kakor je njega nekoč učil nesrečni abbé. Razlagal mu je lego obal, pojasnjeval rabo kompasa in ga učil, kako se bere odprta knjiga nad nami, ki jo imenujemo nebo. In kadar ga je Jacopo, Korzičan po rodu, vprašal: »Čemu naj pač bo vse to znanje ubogemu pomorščaku kakor sem jaz?« mu je Edmond odgovoril: »Kaj veš, ali ne boš nekoč še kapitan — tvoj rojak Bonaparte je postal cesar!«

Tako sta potekla dva meseca in pol. Edmond se je prav tako izuril v obrežni plovbi, kakor je bil prej odličen pomorščak za vožnje po debelem morju. Seznanil se je z vsemi obrežnimi tihotapci in je že najmanj dvajsetkrat obplul mali otok Monte-Cristo, ne da bi se mu bila, le enkrat ponudila priložnost izkrcati se na njem. Zato je sklenil, da si bo takoj, ko poteče njegova pogodba s patronom 'Amaliije', najel na svoj rovaš majhno barčko in se pod to ali ono prevezo odpeljal na Monte-Cristo, da poišče Spadov zaklad.

Edmonda je ječa izmodrila. Zato ni maral imeti priči pri kopanju zaklada. Toda kakorkoli je razmišljal in iskal, druge poti ni našel, kakor da se dá na otok prepeljati. To mu pa ni prav dišalo — a kaj je hotel!

Mladi mož še zmeraj ni bil na čistem sam s seboj, ko ga nekega dne prime patron pod roko in ga povabi s seboj v neko krčmo v ulici dell'Oglio, kjer se je zbiral cvet livornskih tihotapcev. Gospodarju 'Amaliije' je namreč Dantès zelo priprasel k srcu in ga je na vsak način hotel obdržati v službi. Zato mu je mislil dati priložnost za mastnejši zaslužek. To pot je šlo namreč za večjo stvar: spraviti je veljalo s turškimi preprogami in levantsko svilo obloženo ladjo na nevtralnem tla, kjer bi prekupci prevzeli blago in ga vlihotapili na francosko obal. Patron 'Amaliije' je predlagal, naj bi se blago iztovorilo na otoku Monte-Cristu, češ da je docela neobljuden in se zato ni bači, da bi tam srečali vojake in carinarje.

Ženske so zame uganka!

Priznava Gary Cooper

Najbolj znani lahkoživec ameriškega filma Gary Cooper, o katerem je Lilliana Harveyeva ob prihodu v Ameriko rekla, da je edini človek v Hollywoodu, ki bi ga zares rada spoznala, nam pripoveduje o svojih zanimivih nazorih o ženskah.

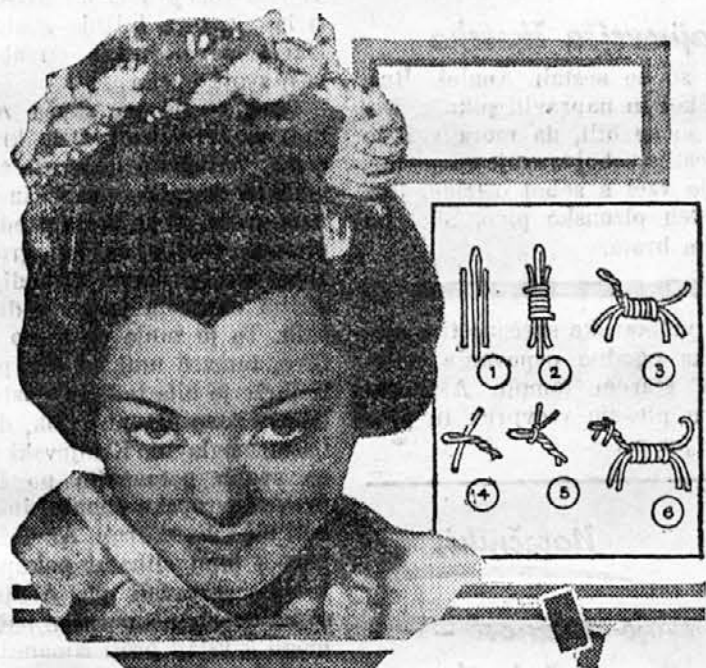
Naslov zveni nekam čudno, ker sem ga napisal jaz, o katerem trde, da poznam ženski svet. Toda biti hočem odkritosrčen in priznati: ženske so zame resnično uganka, prav nič se ne spoznam pri njih, niti prave slike o njih si ne morem ustvariti.

Morda sem nekoč pred leti gledal žensko z romantičnimi očmi. Tedaj, namreč, ko sem živel kot farmar sre-

nemogoče določiti, kdaj te zajame nevarna nevihta. Kljub vsej previdnosti je nemogoče o pravem času uiti pred nevarnostmi...

Pravijo mi, da je edino zakon sredstvo, da se ognem vseh nevarnosti in slednje negotovosti. Toda reči moram, da s skepto sprejemam te nauke.

V ljubezni in v zakonu so prav predpisane duševne preizkušnje. Vsaka ljubezen ima več stopenj. Zdi se mi povsem neverjetno, da bi bili filmski ljudje na splošno toliko potrpežljivi, da bi preko vseh teh stopenj in postaj mogli izdržati prav do pravega konca.

Silvia Sidney v filmu »Madame Butterfly«

di travnikov in gozdov, se mi je zdela ženska kos narave. Njeno bistvo, sem mislil, je nekaj naravnega, nekaj umerjenega. Kajti farmar, ki drvi na svojem konju po odprti krajini in vidi nekje na obzorju oblake, ki se kupičijo, ve prav natanko koliko ima še časa, da doseže pred nevihto in burjo varno zavetje.

Ko sem prišel v mesta, sem spoznal, da se ne da tu nič v naprej določiti, ne čas, ne dogodki. Zlasti pa ni moči nikoli v naprej vedeti, kaj človeka pri ženskah čaka...

Moje življenje je bilo nekoč skrajno preprosto, zategadelj menda tudi moji nazori o ženskah. Ženske, ki sem jih na farmi srečaval, so bile preproste v duši in občevanju.

Mislil sem: ženske so v jedru vse enake. Razlika utegne biti samo navidezna. Sta pač dve tipični vrsti žensk: take, ki hočejo in morajo biti samostojne, in take, ki jim je odvisnost od moža potreba. Staromodne in moderne. Toda v odnosu z moškimi, sem mislil, so si vse enake.

Toda prav v tem je bil moj nazor kriv in vse preveč preprost.

Zdelo se mi je, da je prav tako lahko občeovati z žensko, kakor izražati prihod nevihte, ko jezdiš po širni preriji in gledaš oblake. Menil sem, da bom mogel zmerom že v naprej uganiti, kakšna je in kakšna bo ženska, ki jo srečam.

Zdaj sem se pa prepričal, da je občevanje z ženskami slično divji vožnji z letalom. Često vidiš pred seboj temne oblake, toda oblakom nasproti drviš s tako brzino, da ti je

Trdim, da smo mi sami s seboj vse preveč zaposleni, da bi se mogli popolnoma osredotočiti in se duševno popolnoma zlit z drugo osebo. Mi ne moremo in ne smemo svojih misli, ki pripadajo delu in karijeri, nikamor drugam za stalno usmeriti. Kajti predvsem nam mora biti sveta le ena zapoved: naprej do uspeha!

To je pa menda najvažnejše: sleherni dan igramo in se igramo z najsvetejšimi pojmi, ki so večni od pamtike, z zakonom, družino, toplim domom, toda le v umetnem siju ateljejskih luči. Mi igramo družinske člane, svetu kažemo mirne domove, ljubezen, lepoto — v filmu samo! V vsakem filmu igramo slične stvari, zmerom z drugo žensko; vse je predpisano v rokopisih, da se moramo ljubiti, poročiti! — Nikdo bi mi ne smel reči, da se mi zaradi teh igranih komedij razblinja pravi čut in zamisel za ljubezen in zakon. Vendar bi pa, če bi danes stopil resnično pred oltar, moral nehoti misliti na to, da igram z gospodično to in to prizor za naslednji film...

Torej ne morem misliti sproščeno na zakon brez neke grenke pri-mesi. Zdi se mi, da nimam dovolj spoštovanja do zakonske zveze. Tudi premnogokrat čujem o ločitvah...

H kozeu pa, kdo za božjo voljo, se pa pri ženskah spozna! Kdo se upa trditi, da je prav on našel tisto pravo, idealno družico za življenje? Zanimanje za ženske pa pri moškem menda nikoli ne usahne. Zdi se mi, da moški kljub letom ne postanejo pametnejši, kar se žensk tiče.

Ženske ostanejo uganka. Kdor si domišlja, da jih ima lepo razvrščene po kategorijah, da pozna vsak ženski tip, sleherni utrip ženske duše, bo prej ali slej ko bo spoznal novo žensko, izprevidel, da se je kruto uštel, ko je mislil, da je zajemal znanost o ženski z veliko žlico. Nenadoma se bo zagledal pred uganko — in teh ugank je prav toliko, kolikor je žensk na svetu.

Meščanska kuhinja

Drobnjak

Uživanje drobnjaka je zelo zdravo in pri kuhi ga lahko mnogokrat uporabljamo. Bel sir, z jajčkom in drobnjakom je znana jed. Otroci ga imajo radi na kruhkih, ki jih obložimo s šunko ali klobaso. Na polovico prerezana kuhana jajca, polita s sirovim maslom in drobnjakom, so prav dobra predjed. Drobnjak je tudi na vseh vrstah solate zelo okusen. Iz drobnjaka napravimo lahko tudi okusno omako. Napravimo jo s svetlim prežganjem in jo postavimo z mesom vred na mizo. Pečen krompir z drobnjakom ima posebno dober okus. Palačinke, ki jih napolnimo z mesom ali z zelenjavo, so še bolj okusne, ako primešamo testu nekoliko drobnjaka.

Tlačenka

Pri mesarju kupimo prašičji želodec, ki ne sme biti prerezan, na kar ga dobro operemo in pripravimo tale nadev: Skuhamo pol prašičje glave, četrt kile kož od slanin, in četrt ki-

Adria prašek je boljši

le svežega mesa. Kadar je vse skuhano, razrežemo sami (ne na stroju!) na večje kose, damo k temu popra, majarona, nekoliko citronovih lupin, v masti svetlo ocvrto čebulo, žlico soli in pol litra precejene sveže prašičje krvi. Vse dobro zmešamo in napolnimo s to zmesjo želodec, na kar ga dobro zavežemo in zašijemo, ter denemo kuhati v velik lonec slane vode. Kuhamo ga celo uro po eni strani in eno uro po drugi na mirnem ognju. Kadar je želodec že skuhan, ga damo na čisto desko, malo z iglo prebodemo in denemo od zgoraj nanj čisto desko, ki jo obtežimo s 7—8 kil težkim predmetom. Drugi dan se že lahko je.

Taka tlačenka je prav dobra in zelo poceni.

Praženi mavrahi v omaki

Zdrave, trde mavrahe zrežemo na več manjših kosov, jih osnažimo in operemo. V kozico denemo 1 do 2 žlici masti, celo sesekljano čebulo, žličko paradižnikove mezge, ščepec popra, malo soli, majarona, zelene-ga peteršilja in na to denemo dušiti mavrahe. Čez 15 minut naredimo svetlo prežganje iz žlice masti in moke, pridenemo mavraham, premešamo, prilijemo eno ali dve zajemal-ki juhe ali vode, dodamo tri zdrob-

MOBILIJAR
brezplačna posvetovalnica za mobilijar
Najmodernejše notranje
opreme — načrte za to nudi
ING. ARH. C. TAVČAR
Ljubljana, Šelenburgova 6/II
Ogled izdelkov: Št. Vid-
Vrhtarje 73 (bifet Zaleteľ)

ljene česne in pustimo vse 15 minut vreti. Serviramo gorko, garniramo s praženim krompirjem. Solata.

Šampinjoni v omaki

Trde, zdrave šampinjone zrežemo na tanke listke in jih operemo. Na ponvico denemo do 2 žlici masti, dodamo sesekljano čebulo, žličko paradižnikove mezge, popra, majarona, peteršilja in soli ter pustimo šampinjone 15 minut dušiti. Potem naredimo svetlo prežganje iz žlice masti in žlice moke, dodamo h gobam in zalijemo z eno ali dvema zajemalkama juhe ali vode. Pridamo še tri stroke česna in pustimo vse še 15 minut pri mirnem ognju vreti. Šampinjone serviramo gorke in garniramo z ajdovo polento. Solata.

Pekatele »Jajnine« z gobami

½ kg pekatet »Jajnine« skuhamo do mehkega, jih odcedimo in izplahnemo z gorko vodo. ½ kg zdravih jurčkov (ali tudi šampinjonov) zrežemo na listke, operemo in pustimo vodo odcediti. Pražimo jih na 1 ali 2 žlicah masti, dodamo celo sesekljano čebulo, ščepec popra in soli ter malo paradižnikove mezge. Čez 15 minut dodamo še kuhane »Jajnine«, ki jih nekoliko zabelimo s svežim maslom. Dobro premešamo in pustimo vse še 10 minut počasi dušiti. Serviramo gorko kot samostojno jed, garniramo z jajci (na vsako osebo eno jajce). Solata.

Če še ne veš

Če belo perilo osmoliš pri likanju, ga omoči takoj z osoljeno vodo, ali ga pa temeljito natri s čistim čebulnim sokom. Čez nekaj minut perilo dobro izplakni v sveži vodi. Tudi raztopljen boraks je poraben.

Rokavice iz usnjine divjačine ne postanejo po pranju nikdar okorne in trde, če primešaš topli vodi za izpiranje nekaj kapljic glicerina.

Cinkaste kadi ali posodo očistiš rje, če natreš madeže s peskom, ki mu je primešan petrolej. Precej za tem je treba posodo dobro oplakniti, da ne bo zaudarjala po petroleju.

Edino sredstvo za hitro in lahko pripravljane izbornega golaža je

golažev ekstrakt
ki se zopet dobiva v špecerijah in delikatesah.

„EKSTRAKT“, dr. z o. z., LJUBLJANA
Gospodarska cesta 8/1.

Zlato naše hrane

Jajnine

Tovarna Pekatele

HUMOR

Za besedo ga je prijel

»Tako, gospod Brglez,« pravi zdravnik, ko je vročina ponehala, »zdaj ste zunaj nevarnosti. Ljubi Bog in vaša čvrsta narava sta vas rešila.«

»Oh, dragi gospod doktor,« odvrne Brglez s slabotnim glasom, »ali ne bi te okoliščine upoštevali pri računu...?«

Chesterton je vljuden

Angleški pisatelj G. K. Chesterton je zelo debel.

»Svojo usodo in svojo težo,« je ondan dejal, »nosim vdano v voljo božjo. Pomislite, kako galanten sem zato lahko z damami. Dosti bolj kakor navaden smrtnik. Tako sem zadnjič vstal v tramvaju in sem svoj sedež lahko odstopil kar trem damam!«

Vsakdanji kruh

Evica je pri znancih na obisku in s čudom gleda, da po kosilu molijo. »Zakaj pa zdaj molite?« vpraša otrok.

»Zahvaljujemo se ljubemu Bogu, da nam je dal naš vsakdanji kruh!«

»O, vam je pa dobro!« vzkligne Evica, »mi ga pa moramo pri peku kupovati!«

Cromwell

Ko je Cromwell vkorakal v London, ga je neki lizun opozoril na veliko množico ljudi, ki ga je prišla gledat. Cromwell je pa odgovoril:

»Množica bi bila še večja, če bi me peljali na morišče.«

Šepava logika

»Ali si že slišal?« pravi Ribezen svojemu prijatelju Trebinosu. »Pravijo, da imajo dekleta od leta do leta manj upanja na poroko. Strašno, ali ne?«

»Eh, kaj bo strašno!« se odreže Trebinos. »Jaz jih dosti poznam, ki se sploh nočejo poročiti.«

»Kako pa tako dobro veš?«

»Saj sem jih vprašal!«

Pasteur

Znameniti učenjak Pasteur je bil nekoč povabljen na kosilo. Za desert so prišle na mizo prekrasne črešnje. Pasteur je vsako posamezno vteknil

v kozarec vode in jo skrbno opral, češ:

»Človek ni nikdar zadosti previden. Na vsaki črešnji je na stotisoče mikrob.«

Se je govoril, ko je v raztresenosti vzel kozarec, v katerem je bil črešnje opral, in ga na dušek izpil.

Ligne

Duhoviti knez Ligne je nekoč odgovoril neki dami, ko ga je vprašala, od česa je prav za prav odvisen dobi glas:

»Skoraj zmerom od ljudi, ki ga nimajo.«

Filip Makedonski

Kralj Filip je pisal Lakedemoncem: »Ako pridem v Lakedemon, bom požgal in rušil.«

Lakedemonci so mu v odgovor poslali pismo, v katerem je bila samo ena beseda: »Ako.«

S pametjo

»Nate dobro cigaro, mladi mož. Samo s pametjo jo kadite!«

»Aha, vam je pač pretežka, kajne?« (Life)

Dvigalo z ušesi

Na Angleškem so iznašli dvigalo, ki sliši. V tem dvigalu ni vozača ne gumbov za določanje nadstropja. Treba je samo vstopiti, zapreti vrata za seboj in glasno povedati, v katero nadstropje si želiš. Dvigalo se avtomatično vključi in obstane v zaželenem nadstropju.

Zvočni valovi človeškega glasu se preneso po posebni foto-statični celici na mehanizem, ki oskrbi potrebne vključitve.

Molitve za sviloprejkice

Glavni vir dohodkov japonskega naroda so sviloprejkice. Zato je docela razumljivo, da pojo Japonci tem živalcam čast in slavo... Japonska je današnji dan čudna dežela, kjer podajajo stari običaji roko novodobnim pridobitvam. Vsako leto prire-

že tri mesece je MacPherson na obisku pri svojem prijatelju, čeprav ga je bil povabil le »za nekaj dni«. Gostitelj bi rad svojemu gostu namignil, da bi bilo dobro, če bi začel misliti na odhod.

»Vašim bo že dolgčas, ker vas tako dolgo ni nazaj,« mu reče.

»Kako ljubeznivo,« se vzradosti MacPherson, »da ste se spomnili! Še danes bom pisal domov, naj pridejo za menoj!« (Punch)

Čikago. V samotni ulici napade Jonyja ropar. Gangster s črno krinko. Vzlic temu ga Jony pri priči spozna.

»Veste kaj,« zavpije ogorčeno, »saj ste mi šele pred štirinajstimi dnevi ukradli mojo zlato uro!«

»Res?« odvrne karajoče mož s krinko, »in v teh štirinajstih dneh si še niste utegnili nove kupiti, he?« (Life)

Najnovejša škotska

Nekoč so se sestali Anglež, Rus, Ceh in Škot in napravili piknik. Dogovorili so se bili, da mora vsakdo kaj prinesiti s seboj iz svoje domovine. Anglež je vzel s seboj ostrige, Rus kaviar, Ceh plzensko pivo, Škot pa — svojega brata.

jajo tam velikanske svečanosti z molitvami za ugodno uspevanje sviloprejk. V starem templu Asakusa-Kvanuonu plešejo vseprek in pojo zahvalne pesmi.

Naročniki,

storite svojo dolžnost — poravnajte naročnino!

Afganistan

Nadaljevanje s 1. strani

pa srajco in telovnik. Zelo spretno in lepo si znajo moške oviti bele turbanne okoli vezanih čepic. Vsi, domačin in gostje, čepe na bogatih preprogah, razgrnjenih po tleh, čeznje pa razprostro rute in postavijo pred vsakega gosta hleb kruha. Sluge prinesejo riža in mesa, za pijačo pa vina ali kislega mleka. Gostje segajo z desnico v skledo, zgnetejo spretno riž in meso v kepice in si jih mečejo v usta. Potem pride sadje na vrsto in naposled ceremonialno umivanje rok in zahvaljevanje.

Dežela sama ni nikjer dolgočasna, zakaj na vsakem koraku vidiš kaj novega. Res da moraš časih hoditi po cele dneve po skalnatih pustinjah, toda zato ti pa skoraj gotovo poskrbi za raztresenje kakšen Afrid ali Marziris, skrit za bližnjo skalo, ki preizkuša na človeških tarčah zanesljivost svoje puške...

Drugače se pa skuša Afganistan tudi modernizirati. Celotno kino že poznajo. Začuden mrmraje spremljajo gledalci dogodke v razkošnem zapadnem svetu, ki se vrste pred njimi na platnu. Čudijo se in zgražajo nad »nagimic« ženskami, ki hodijo z nezastritim obrazom javno v družbi možkih. To je zanje ne samo nerazumljivo, temveč tudi od sila pregrešno. Najbrže je bila tudi »nagost« Amanulahove žene glavni vzrok, da so kralja strmoglavili. Kraljevski par se je na svojih potovanjih po Evropi le preveč evropsko obnašal in se dal tako tudi fotografirati. Angleži so časopise s temi slikami pokupili in jih jadrno razpečali po Afganistanu. Tako so na docela neoporečen način pripomogli k vsajski proti Amanulahu in se nevskečnega kralja na najlepši način odkrižali...

SPECIJALITETA! NEDOSEGLJIVO! OPATICA KREMA IN MILO IZ LILJEVEGA MLEKA

Opatica je zaščitni znak za pravo in neponarejeno kremo in milo iz lilijevega mleka. — Odlikujeta se zaradi svojih nežnih in blagih sestavin ter sta za nego in olepšavo zelo prikladni. Uporaba se priporoča osebam, ki imajo zelo občutljivo kožo. —

Obraz, negovan s to kremo ali z milom, postane v najkrajšem času bel, čist in gladek ko baršun. Vse nečistoče in gube izginejo za vedno.

1 lonček kreme Din 15.—.

Kos mila Din 10.—. Zahtevajte povsod ali pa pišite na naslov:

NOBILIOR PARFUMERIJA • ZAGREB • ILICA 34

Za čas jesenske deževne sezone se priporoča

A. GASTRAUN, trgovina dežnikov

Ljubljana, Prešernova ul. št. 42 ki Vam nudi dežnike vseh vrst ter izvršuje popravila in preobleke v najkrajšem času po najsolidnejših cenah.

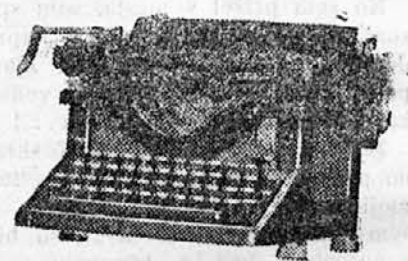
NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril v Mostah, Središka ul. 8 podružnico frizerskega salona ter stržem in čistim lase tudi za dame po zelo solidnih cenah.

Za obilen obisk se priporoča STANIČ FERDINAND, brivnica.

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šofova želja kakor tudi strojepišeča. Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

TIPKA, družba z o. z.

trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami

Ljubljana

Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.